

Szlaki nadziei. Odyseja wolności

<https://szlakinadziei.ipn.gov.pl/sn/wystawy/92249,Astana.html>
19.04.2024, 00:39

ASTANA

ASTANA, 3XHC+7J2
RADIONOVKA

02.06.2022 - 25.06.2022

KAZACHSTAN

[Następny](#)

[Powrót](#)

Ekspozycje

Kazachstan i kirgiskie stepy stały się miejscem masowych deportacji Polaków już pod koniec XVIII wieku, kiedy to władze carskiej Rosji zsyłały tam uczestników polskich powstań niepodległościowych. Nasi rodacy przyczynili się do poznania kirgiskiej kultury, folkloru i języka.

Józef Stalin kontynuował zapoczątkowaną przez cara politykę zsyłając w latach 1940-1941 do Kazachstanu tysiące Polaków. Po ataku III Rzeszy na ZSRS te rejony stały się zapleczem państwa sowieckiego i Armii Czerwonej. Ewakuowano tam setki tysięcy ludzi, kilkaset fabryk, a także szpitale, uniwersytety, Akademię Nauk ZSRS, a nawet studio filmowe Mosfilm. W tym samym czasie w Kazachstanie powstały szkolne jednostki wojskowe Armii Czerwonej.

Po zawarciu porozumienia Sikorski-Majski władze sowieckie wyznaczyły teren republiki kazachskiej na jedno z miejsc formowania Wojska Polskiego w ZSRS. Z więzień, obozów czy miejsc pracy przymusowej ruszyły w tym kierunku tysiące Polaków. Droga na południe nie była łatwa. Wielu zmarło podczas tej podróży, wycieńczeni i osłabieni chorobami nie poddali strasznyemu warunkom transportu. Jednak tysiące Polaków i obywateli polskich dotarło do rozszaniach na rozległym terenie placówek werbunkowych ulokowanych w Pietropawłowsku, Ałma-Acie, Aktiubińsku i Semipałatyńsku. Klimat był łagodniejszy niż w sąsiednim Uzbekistanie, co doprowadziło do zmniejszenia liczby zgonów i zachorowań.

Na początku lutego 1942 r. rozpoczęto organizowanie polskiej armii w południowym Kazachstanie. Formowanie Wojska Polskiego w ZSRR napotkało jednak problemy, zwłaszcza z powodu braku oficerów, wyposażenia i mundurów, a także z powodu niewystarczających racji żywnościowych. Dodatkowym obciążeniem dla powstającej armii była polska ludność cywilna, dla której jedynym sposobem na uratowanie siebie i swoich rodzin było skorzystanie z pomocy polskich oddziałów. Dowództwo armii Andersa zrobiło wszystko, co możliwe, aby uratować jak najwięcej obywateli polskich. Wszyscy mieli świadomość, że są wycieńczeni na skutek sowieckich represji, braku żywności i chorób zakaźnych. Pozostawienie ich bez wsparcia oznaczało skazanie na trudne warunki sanitarne, które doprowadziłyby do śmierci.

W formowanych oddziałach większość czasu poświęcono na obowiązkowe ćwiczenia wojskowe, ale znajdowano również czas na działalność społeczną, patriotyczną i życie religijne. Miejscowa ludność, mieszkająca w rejonie formowania polskich oddziałów, starała się w każdy możliwy sposób pomóc Polakom. Pamięć o wsparciu okazanym przez Kazachów wciąż jest żywa w rodzinnych opowieściach tych którym udało się przeżyć.

Armia Andersa, z powodu braku właściwego zaopatrzenia i za zgodą Stalina, opuściła Kazachstan w 1942 r. i wyruszyła na Bliski Wschód. Tam gdzie mogła zostać doposażona i wyszkolona przez władze brytyjskie. Na stepach Kazachstanu pozostały groby żołnierzy i cywilów, którzy zmarli tam z chorób i wycieńczenia.

Wystawa na terenie Muzeum

Ekspozycja i goście

Teren Muzeum

Pliki do pobrania

[Plansze wystawy pdf, 33.79 MB](#)

ISFAHAN
TASZKENT

[Powiązane wystawy](#)

ISFAHAN, SAADI ST, MM4G+F6X

09.10.2022 - 14.10.2022

IRAN.2022 - 31.10.2022

UZBEKISTAN

>

>

Postacie
Miejsca

>

Gustaw Herling-Grudziński
(1919-2000)

Pisarz, eseista, krytyk literacki, więzień Gułagu,
żołnierz Armii gen. Władysława Andersa

[Więcej postaci](#)

[Więcej miejsc](#)

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)